

sreda 20. oktobra 2021

P9_TA(2021)0428

Evropski mediji v digitalnem desetletju

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2021 o evropskih medijih v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju (2021/2017(INI))

(2022/C 184/04)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 167 in 173,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti člena 11,
- ob upoštevanju Protokola št. 29 o sistemu javne radiodifuzije v državah članicah, priloženega Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti (Amsterdamski protokol),
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o enotnem trgu za digitalne storitve (akt o digitalnih storitvah) in spremembi Direktive 2000/31/ES (COM(2020)0825),
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju (akt o digitalnih trgih) (COM(2020)0842),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 18. maja 2021 o evropskih medijih v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 15. decembra 2020 o krepitvi odpornosti in preprečevanju hibridnih groženj, tudi dezinformacij v okviru pandemije COVID-19,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 7. junija 2019 o izboljšanju čezmejnega kroženja evropskih avdiovizualnih del s poudarkom na koprodukcijah,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. maja 2021 z naslovom Smernice Evropske komisije za okrepitev kodeksa ravnanje glede dezinformacij (COM(2021)0262),
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 19. decembra 2018 o krepitvi evropskih vsebin v digitalnem gospodarstvu,
- ob upoštevanju lestvice svetovnega indeksa svobode tiska, ki jo objavljajo Novinarji brez meja, in lestvice orodja za spremljanje pluralnosti medijev Centra za pluralnost in svobodo medijev Evropskega univerzitetnega inštituta iz julija 2020,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu ⁽²⁾ (direktiva o avtorskih pravicah),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa InvestEU ⁽³⁾,

⁽¹⁾ UL L 151, 7.6.2019, str. 70.

⁽²⁾ UL L 130, 17.5.2019, str. 92.

⁽³⁾ UL L 107, 26.3.2021, str. 30.

sreda 20. oktobra 2021

- ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/1808 z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 18. novembra 2020 o varovanju svobodnega in pluralističnega sistema medijev,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. decembra 2020 z naslovom Evropski mediji v digitalnem desetletju: akcijski načrt za podporo okrevanju in preoblikovanju (COM(2020)0784),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. decembra 2020 o akcijskem načrtu za evropsko demokracijo (COM(2020)0790),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 25. novembra 2020 z naslovom Čim boljše izkoriščanje inovacijskega potenciala EU – Akcijski načrt za pravice intelektualne lastnine v podporo okrevanju in odpornosti EU (COM(2020)0760),
- ob upoštevanju določb Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih Sveta Evrope z dne 1. marca 1998 v zvezi z mediji,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 5. decembra 2018 o akcijskem načrtu proti dezinformacijam (JOIN(2018)0036),
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 6. aprila 2016 z naslovom Skupni okvir o preprečevanju hibridnih groženj – odziv Evropske unije (JOIN(2016)0018),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2020 o krepitvi medijske svobode: varstvo novinarjev v Evropi, sovrážni govor, dezinformacije in vloga platform ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju digitalnih ciljev za leto 2030 iz sporočila Komisije z dne 9. marca 2021 z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (COM(2021)0118),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. maja 2020 na področju kulture in avdiovizualnem področju,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 9. junija 2020 o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 12. decembra 2018 o delovnem načrtu za področje kulture 2019–2022,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. novembra 2013 o medijski svobodi in pluralnosti v digitalnem okolju,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2020 o usklajenem ukrepanju EU za spoprijemanje s pandemijo COVID-19 in njenimi posledicami ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vzpostavitvi programa Ustvarjalna Evropa (2021–2027) (COM(2018)0366),
- ob upoštevanju študije o varnosti novinarjev in boju proti korupciji v EU iz julija 2020, ki jo je naročil Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,
- ob upoštevanju poročila Evropskega avdiovizualnega observatorija iz junija 2020 z naslovom „IRIS Plus 2020-2: The European audiovisual Industry in the time of COVID-19“ (IRIS Plus 2020-2: evropska avdiovizualna panoga v času pandemije COVID-19),
- ob upoštevanju poročila parlamentarne skupščine Sveta Evrope z dne 3. januarja 2020 o grožnjah medijski svobodi in varnosti novinarjev v Evropi,

⁽⁴⁾ UL L 303, 28.11.2018, str. 69.

⁽⁵⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0320.

⁽⁶⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0054.

sreda 20. oktobra 2021

- ob upoštevanju poročila Centra za pluralnost in svobodo medijev iz julija 2020 o rezultatih orodja za spremljanje pluralnosti medijev za leto 2020,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. septembra 2020 o kulturni obnovi Evrope ⁽⁷⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. septembra 2020 o učinkovitih ukrepih za bolj „zeleni“ programa Erasmus+ in Ustvarjalna Evropa ter evropsko solidarnostno enoto ⁽⁸⁾,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za kulturo in izobraževanje (A9-0278/2021),
- A. ker se izraz „novičarski mediji“ v tem poročilu razlaga tako, da vključuje vse uredniške medije, kot so televizijski, radijski in založniški sektor, vključno s časopisi in revijami ter digitalnimi mediji;
- B. ker se izraz „avdiovizualni sektor“ v tem poročilu razlaga tako, da zajema sektorje radiodifuzije ter avdio-, video- in multimedijske industrije v vsej njihovi raznolikosti, vključno s kinematografi in drugimi fizičnimi prizorišči;
- C. ker izraza „mediji“ in „medijski sektor“ v tem poročilu zajemata tako sektor novičarskih medijev kot avdiovizualni sektor;
- D. ker je bil kulturni in ustvarjalni sektor, katerega nujen sestavni del sta sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor, med najbolj prizadetimi zaradi izbruha pandemije COVID-19, kar velja zlasti za mikro-, mala in srednja podjetja; ker se pričakuje tudi, da bo ta sektor okrevljal počasneje kot splošno gospodarstvo; ker so posledice pandemije različno prizadele različne akterje v sektorju novičarskih medijev ter v avdiovizualnem sektorju in industriji, zato se spopadajo z različnimi izzivi, ki jih je treba obravnavati s prilagojenimi ukrepi za izhod iz krize;
- E. ker je bil avdiovizualni sektor močno prizadet in je utrpel ogromno izgubo prihodkov (kinematografi in distributerji so v letu 2020 ustvarili za 70 % manj prihodkov, kar je pomenilo izpad v višini 4 milijarde EUR ⁽⁹⁾, upad dejavnosti v produkciji je bil 30-odstoten, dejavnosti koprodukcije pa so bile popolnoma ustavljene), zaradi česar je ogrožena zmožnost tega sektorja, da si opomore, oteženo pa je tudi financiranje in kroženje evropskih filmov in kulture ⁽¹⁰⁾; ker se ti sektorji spopadajo z različnimi izzivi, med drugim s povečanjem operativnih stroškov zaradi strožjih zdravstvenih in varnostnih ukrepov;
- F. ker imajo kinematografi in filmski festivali osrednjo vlogo v evropskem avdiovizualnem ekosistemu, zlasti v smislu distribucije, pa tudi pri izkušnji ogleda, ki jo omogočajo Evropejcem; ker ta prizorišča zaradi veljavnih sanitarnih ukrepov ne morejo obratovati s polno zmogljivostjo, če sploh lahko obratujejo; ker se v krajih, kjer so se kinematografi ponovno odprli, občinstvo vrača v številu, podobnem številu pred pandemijo COVID-19;
- G. ker je pandemija povzročila nenadno zaustavitev naložb v oglaševanje, ki so ključni viri prihodkov za sektor novičarskih medijev; ker so se po zgodnjih ocenah prihodki od oglaševanja v novičarskih medijih zmanjšali za 20 % do 80 % ⁽¹¹⁾; ker se medijske organizacije, zlasti mala in srednja podjetja, pogosto soočajo z likvidnostnimi težavami;
- H. ker paleta organizacij in podjetij v sektorju novičarskih medijev zajema vse od samostojnih delavcev, kot so novinarji ali tehnično osebje, do javnih radiotelevizij in velikih medijskih konglomeratov z visoko stopnjo vertikalne integracije, malih lokalnih in regionalnih medijskih hiš ter raznolikih nepridobitnih združenj; ker je za večino držav članic v sektorju radiodifuzije značilna visoka stopnja koncentracije na trgu z monopolom ali oligopolom, v časopisni industriji je običajen oligopol, v revijskem in knjižnem založništvu pa je prisotna močna konkurenca ⁽¹²⁾;

⁽⁷⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0239.

⁽⁸⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0211.

⁽⁹⁾ <https://www.unic-cinemas.org/en/news/news-blog/detail/european-cinema-industry-sees-eur62-billion-box-office-drop-in-2020/>

⁽¹⁰⁾ Evropski avdiovizualni observatorij, https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/home/-/asset_publisher/wy5m8bRgOygg/content/theatrical-gross-box-office-in-the-eu-and-the-uk-collapsed-by-70-4-in-2020.

⁽¹¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0784>

⁽¹²⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690866/ IPOL_BRI\(2021\)690866_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690866/ IPOL_BRI(2021)690866_EN.pdf)

sreda 20. oktobra 2021

- I. ker se medijski sektor poleg učinkov pandemije spoprijema tudi z izzivi, povezanimi z digitalnim premikom in njegovim vplivom na splošni poslovni model sektorja; ker si je treba še naprej prizadevati za vzpostavitev varnega, pravičnega in konkurenčnega spletnega okolja, ki bo varovalo tudi temeljne pravice državljanov; ker mora Komisija spodbujati oblikovanje novih poslovnih modelov avdiomedijev in avdiovizualnih medijev na digitalnem področju;
- J. ker so visoko kakovostni, dobro financirani in neodvisni novičarski mediji in profesionalno novinarstvo bistveni za svobodo in pluralnost medijev ter so torej steber demokracije in vladavine prava; ker se je svoboda medijev v zadnjem desetletju močno zmanjšala; ker je koronavirusna kriza okrepila pomen visoko kakovostnega novinarstva, ki lahko obvešča državljanke in spodbuja njihovo kritično razmišljanje; ker je treba ponovno uravnovežiti informacijski ekosistem – od upravljavcev dostopa do medijev; ker si je treba po najboljših močeh prizadevati za zagotovitev trdnosti medijskega sektorja in neodvisnosti od gospodarskih in političnih pritiskov ter za povečanje svobode in pluralnosti medijev⁽¹³⁾, pa tudi za spodbujanje boljših standardov v tem sektorju, tako na spletu kot zunaj njega, ter za zagotavljanje varnosti novinarjev in virov informacij; ker je pregledno financiranje medijev bistveno za večje zaupanje državljanov vanje;
- K. ker imata sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor ključno vlogo pri povečevanju odpornosti in vključenosti demokratičnih družb, kulturne raznolikosti in medijske pluralnosti; ker je vrednostna veriga sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja sestavljena iz različnih akterjev in podjetij, ki proizvajajo, razširjajo ali prikazujejo vsebine, ki pogosto temeljijo na pravicah intelektualne lastnine, in ker te sektorje večinoma sestavljajo mala in srednja podjetja, ki pomagajo spodbujati, krepiti in ohranjati kulturno, jezikovno, družbeno in politično raznolikost Evrope; ker bi zato morale biti strukturiranje evropskega avdiovizualnega in medijskega sektorja v konkurenčno industrijo tesno povezano s spodbujanjem kulturne raznolikosti in dostopa do trga za manjše operaterje;
- L. ker bi morala biti sektorska strategija, predvidena v akcijskem načrtu za medijski in avdiovizualni sektor, čim bolj celovita in bi morala v celoti izkoristiti vse možne vzvode za spodbujanje naložb v novičarski in založniški sektor ter avdiovizualni sektor; ker bi moral biti cilj načrta spodbujati kulturno, umetniško in industrijsko raznolikost v vseh vrednostnih verigah; ker bi morali biti ukrepi, predvideni v načrtu, nadgradnja revidirane direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah ter sklopa MEDIA v okviru programa Ustvarjalna Evropa v smislu podpiranja zakonitega dostopa do kinematografskih in avdiovizualnih del ter njihove razpoložljivosti po vsej Evropi, da bi občinstvu zagotovili kulturno raznolike kakovostne vsebine;
- M. ker bi morale EU in njene države članice sprejeti ukrepe, s katerimi bi zagotovile tako medijsko okolje, ki bi temeljilo na javnih vrednotah, ki bi bilo odprto, demokratično, trajnostno in vključujoče ter v katerem bi več žensk, pripadnikov rasnih in etničnih manjšin, migrantov in beguncev, članov skupnosti LGBTIQ+ in invalidov sprejemalo ustvarjalne odločitve in zasedalo vodilne položaje;
- N. ker je zaradi koronavirusne krize v državah članicah prišlo do zamud pri izvajanju direktive o avtorski, Direktive (EU) 2019/789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi pravil glede izvrševanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uporabljajo za določene spletne prenose radiodifuznih organizacij in retransmisije televizijskih ter radijskih programov⁽¹⁴⁾, in direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah; ker bi morale države članice te zamude izkoristiti, da bi pri izvajanju zakonodaje vključile drzne rešitve za reševanje izzivov v evropskem avdiovizualnem sektorju, ki so posledica krize ali jih je ta še zaostрила, kot so plačilo ustvarjalcem za spletno izkoriščanje njihovih del in finančne naložbe svetovnih platform v lokalno produkcijo;
- O. ker bi sektorju novičarskih medijev in radiodifuzijskemu sektorju koristil skladnejši in celovitejši pristop; ker je Komisija napovedala, da bo predložila akt o svobodi medijev; ker bi se pri tem morala opreti na obstoječe pobude, kot so akcijski načrt za demokracijo, akcijski načrt za medijski in avdiovizualni sektor, akt o digitalnih storitvah ter akt o digitalnih trgih, in ne bi smela biti toliko osredotočena na novo zakonodajo;

⁽¹³⁾ Gl. stran 50 poročila „Monitoring Media Pluralism in the Digital Era“ (Spremljanje pluralnosti medijev v digitalni dobi), v katerem za nobeno državo članico ni ugotovljena nizka stopnja tveganja na področju pluralnosti trga:
<https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/67828/MPM2020-PolicyReport.pdf?sequence=5&isAllowed=y>.

⁽¹⁴⁾ UL L 130, 17.5.2019, str. 82.

sreda 20. oktobra 2021

- P. ker so ozemelske in izključne pravice licenciranja bistvene za filmski in avdiovizualni sektor, da se ohranijo in zagotovijo njihova ustvarjalnost, financiranje, svoboda in dolgoročna vzdržnost;
- Q. ker je treba v informacijski in komunikacijski politiki upoštevati dostopnost vsebin za osebe s senzoričnimi motnjami v skladu z različnimi direktivami EU;

Okrevanje in podpora

1. opozarja na posledice upada gospodarske aktivnosti ter ponovno odločno poziva Komisijo in države članice, naj povečajo podporo sektorju novinarskih medijev in avdiovizualnemu sektorju ter bolj splošno kulturnemu in ustvarjalnemu sektorju, s posebnim poudarkom na malih in srednjih podjetjih; meni, da bi bilo treba v različnih programih večletnega finančnega okvira povečati sredstva, dodeljena sektorju novinarskih medijev in avdiovizualnemu sektorju; dodaja, da morajo EU in države članice te sektorje podpreti, in poziva Komisijo, naj države članice izrecno spodbuja, da zanje povečajo podporo iz sredstev, ki so jim na voljo na podlagi sprejetih nacionalnih načrtov za okrevanje, da bodo lahko povsem okrevali po pandemiji ter bodo postali bolj trajnostni in bodo napredovali v smeri zelenega in digitalnega prehoda; meni, da je treba pri vseh pobudah posebno pozornost nameniti lokalnim in regionalnim medijem ter novinarskim medijem, ki delujejo na majhnih trgih; poudarja, da je za ohranitev neodvisnosti medijev potreben pregleden in odprt podporni mehanizem;
2. pozdravlja začetek pobude za novinarske medije (NEWS), vključno s predlogom o ustanovitvi evropskega novinarskega medijskega foruma, ki bi moral biti čim bolj vključujoč in bi moral voditi k temeljitim razpravam z ustreznimi sektorji o njihovih tekočih spremembah; poziva Komisijo, naj to pobudo še razvija in jo za stalno uveljavi, če bodo deležniki to zahtevali; pozdravlja, da bo ta pobuda deležna podpore iz različnih programov večletnega finančnega okvira; poudarja, da je treba razviti popolni nadzor nad pobudo, da se bodo sredstva EU ustrezno uporabljala; ponovno odločno poziva k ustanovitvi stalnega sklada EU za novinarske medije, da bomo zavarovali neodvisno poročanje in novinarstvo ter zagotovili svoboda tiska; poudarja, da bi se morale storitve za krepitev zmogljivosti, ki bodo dopolnjevale pobudo „NEWS“, osredotočiti tudi na lokalne in regionalne medijske hiše;
3. pozdravlja oblikovanje prilagojenega interaktivnega orodja, ki bo medijskim organizacijam v pomoč pri dostopu do možnosti financiranja EU na nacionalni in ravni Unije; meni, da bi lahko imele predvsem manjše medijske organizacije koristi od prilagojenega usposabljanja in podpore; poudarja, da bi morale biti to orodje uporabnikom prijazno in zagotavljati tudi ustrezno tehnično podporo v celotnem postopku prijave;
4. pozdravlja sprejetje novega programa Ustvarjalna Evropa in poudarja njegov pomen, pozdravlja pa tudi uvedbo novih ukrepov v okviru prenovljenega medsektorskega sklopa, katerih poudarek je na povečanju medijske svobode, kakovostnem novinarstvu in medijski pismenosti; meni, da sta dostop do podpore in njeno hitro zagotavljanje nadvse pomembna, vendar razpoložljiva podpora ne zadostuje potrebam tega sektorja; poziva Komisijo, naj v celoti izkoristi sredstva, ki so v medsektorskem sklopu v tem programskem obdobju na voljo za sektor novinarskih medijev;
5. ugotavlja, da je treba z različnimi programi financiranja EU, kot so Obzorje Evropa, sklop MEDIA programa Ustvarjalna Evropa in kohezijski skladi, močno in vzdržno podpreti filmski in avdiovizualni sektor; opozarja, da bi bilo treba zmanjšati upravne ovire pri dostopu do financiranja in prosilcem zagotoviti več prožnosti, zlasti malim in srednjim podjetjem, ki predstavljajo veliko večino deležnikov v sektorju;
6. opozarja, da bi si morali prizadevati za uravnoteženo financiranje v sklopu MEDIA programa Ustvarjalna Evropa med državami članicami in med različnimi podprogrami in področji ukrepanja, ki se podpirajo iz tega naslova; opozarja, da je za sektor bistvenega pomena, da države članice razvijajo ekosistem neodvisnih akterjev kot ključno gonilo raznolikega ustvarjanja;
7. pozdravlja vzpostavitev pilotnega programa, ki temelji na lastniškem kapitalu, prek programa InvestEU in bo lahko na inovativne načine podpiral sektor novinarskih medijev; poziva Komisijo, naj zanj zagotovi ustrezna finančna sredstva;
8. obžaluje, da sedanji podporni ukrepi ne zajemajo nekaterih delov medijskega ekosistema; poziva Komisijo, naj še naprej preučuje prilagojene podporna sheme za novinarske medije in razmisli o oblikovanju podobnega jamstva za avdiovizualno koprodukcijo; poziva, naj se pri vseh podpornih ukrepih posebna pozornost nameni državam članicam z nizko zmogljivostjo avdiovizualne produkcije; poudarja prednosti izmenjave primerov najboljših rešitev za podporo avdiovizualnemu ekosistemu med državami članicami;

sreda 20. oktobra 2021

9. poziva Komisijo, naj prizna edinstveno naravo Euranet Plus kot neodvisne radijske mreže, ki uspešno premaguje informacijske vrzeli med EU in njenimi državljani s krepitvijo razumevanja in spodbujanjem razprave na vseh področjih oblikovanja politik EU; poziva, naj se sedanje temeljno financiranje mreže Euranet Plus s prehodnim sporazumom o dodelitvi nepovratnih sredstev podaljša za vsaj dve leti, da se lahko razvije dolgoročni strateški načrt, katerega cilj bo do konca leta 2027 nadalje razviti mrežo in razširiti njeno članstvo ter ozemeljsko in jezikovno pokritost, pripraviti se na digitalni prehod in vlagati v nadaljnje izboljšave njenih proizvodov in storitev;

10. poziva Komisijo, naj izvede študijo o finančni podpori novičarskim medijem v EU, oblikuje smernice ter olajša izmenjavo informacij in zgledov dobre prakse na področju mehanizmov javnega financiranja med državami članicami; poudarja, da bi morala študijo izvesti neodvisna telesa; želi spomniti na odgovornost držav članic glede kulturne, izobraževalne, mladinske in medijske politike ter zlasti glede mehanizmov financiranja na teh področjih, ki morajo biti jasni in pregledni;

11. želi opomniti, da manjšinski mediji v splošnih shemah ne morejo tekmovati s prevladujočimi mediji, ter poziva države članice, naj podprejo produkcijo vsebin v regionalnih in manjšinskih jezikih in njihovo splošno razširjanje na različnih platformah;

12. ugotavlja, da se v podatkovni zbirki LUMIERE VOD in drugih podatkovnih zbirkah Evropskega avdiovizualnega observatorija sicer zbirajo obsežne informacije o izvoru vsebin platform videa na zahtevo, ni pa podatkov o razpoložljivosti podnapisov in jezikovnih znakov ali jezikov, ki se uporabljajo v različnih medijih; meni, da so ti podatki ključnega pomena, saj so podlaga za oblikovanje in spremljanje avdiovizualnih politik EU, pa tudi za izboljšanje dostopnosti za osebe s senzorično raznolikostjo v sektorju videov na zahtevo;

13. meni, da so davčne politike nadvse pomemben instrument, ki bi lahko pripomogel k okrevanju in boljši odpornosti medijskega ter kulturnega in ustvarjalnega sektorja in spodbudil naložbe vanj; spodbuja države članice z ustreznim fiskalnim manevrskim prostorom, naj pomagajo povečati medijsko produkcijo, distribucijo in potrošnjo novičarskih medijev in avdiovizualnih vsebin, vključno z obiski kinematografov, in sicer z davčnimi in finančnimi spodbudami, ki bi to omogočale, hkrati pa naj upoštevajo razlike med fizičnimi prizorišči in digitalnim okoljem, zlasti glede njihovih stroškov vzdrževanja; pozdravlja napoved Komisije o dodatni finančni pomoči za evropsko mrežo kinematografov; poziva Komisijo, naj olajša izmenjavo dobre prakse med državami članicami za podporo konkurenčnosti medijskega in avdiovizualnega sektorja; poudarja, da bi morale posebne davčne politike zagotavljati enake pogoje za vse medijske razvijalce in ne bi smele škoditi malim in srednjim podjetjem ter samozaposlenim;

14. meni, da bi morala biti podpora krepitvi neodvisnih medijev ter medijski in informacijski pismenosti tudi sestavni del zunanje politike EU;

Zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev

15. želi spomniti, da lahko sedanja kriza spodbudi združevanje novičarskih medijev, zlasti v državah članicah, kar lahko slabo vpliva na medijsko pluralnost ter kakovost in nepristranskost obveščanja, zlasti na manjših trgih, kjer že tako ni velike izbire; vseeno priznava, da se pogoji konkurence v medijskem in avdiovizualnem sektorju hitro spreminjajo, in opozarja, da tovrstnih združevanj ne bi smeli sprejeti kot standard, čeprav se zaveda, da so združitve lahko zadnja možnost, da se manjšim akterjem prepreči stečaj; zato poziva organe, pristojne za konkurenco, naj bodo pozorni in upoštevajo dolgoročni vpliv združitve in prevzemov ne le na tržni delež, temveč tudi na jezikovno in kulturno raznolikost; poziva Komisijo, naj obenem bolj upošteva razvoj v digitalnem konkurenčnem okolju, da bodo lahko medijski akterji EU še naprej konkurenčni in da se dolgoročno zagotovi njihova pomembna vloga; poudarja, da lahko imajo novi mediji na manjših trgih ter v državah in regijah z nizko stopnjo medijske svobode konstruktivno in aktivno vlogo pri omogočanju dostopa do neodvisnega zagotavljanja informacij;

16. zaskrbljenostjo ugotavlja, da svetovne spletne platforme zelo negativno vplivajo na medijski sektor, saj imajo prevladujoč položaj na trgu podatkov in oglaševanja, ter korenito spreminjajo potrošniške vzorce javnosti; poudarja, da so potrebni enaki konkurenčni pogoji; v zvezi s tem poudarja, da veljavna zakonodaja ne zagotavlja vedno poštenega okolja za ključna vprašanja v spletnem ekosistemu, kot so dostop do podatkov in njihova preglednost, platforme in algoritemska odgovornost, pravila oglaševanja, zlasti kar zadeva spletno politično oglaševanje, ki so nadvse pomembna za to, da lahko evropski medijski in avdiovizualni deležniki pošteno konkurirajo tem platformam; je zaskrbljen zaradi poslovnih praks platform, s katerimi odstranjujejo ali posegajo v zakonito vsebino, zagotovljeno v skladu z uredniško odgovornostjo ponudnika storitev, za katero veljajo posebni standardi in nadzor; meni, da je nujno treba sprejeti ustrezno zakonodajo, ki

sreda 20. oktobra 2021

bo pomagala odpraviti te pomanjkljivosti, zlasti prihodnji akt o digitalnih storitvah in akt o digitalnih trgih, ter zelo poostren kodeks ravnanja glede dezinformacij; ugotavlja, da državljani do novic in raznih vsebin vse pogosteje dostopajo prek platform tretjih strani, kot so družbena omrežja in združevalniki novic; obenem poudarja, da ozaveščena uporaba spletnih platform ljudem omogoča dostop do informacij, zlasti v državah in regijah z nizko stopnjo medijske svobode;

17. se zaveda, da je treba sprejeti ambiciozne, jasne in pravno zavezujoče cilje v boju proti kršitvam pravic intelektualne lastnine, vključno s spletnim piratstvom, ter učinkovito obravnavati vse vrste izogibanja; meni, da je treba negativni vpliv piratstva na evropsko kulturno in medijsko krajino reševati s praktičnimi orodji, po potrebi na primer z uporabo dinamičnih sodnih odredb, odstranitvami, ki se izvedejo takoj po prijavi, in pojasnili pravne ureditve, ki velja za storitve, ki objavljajo hiperpovezave do spletnih mest, na katerih so avtorsko zaščitena dela na voljo brez soglasja imetnikov pravic; poziva države članice, naj člen 18 direktive o avtorskih pravicah čim prej prenesejo v svojo zakonodajo in vzpostavijo mehanizme nadomestil, ki bodo avtorjem in izvajalcem zagotavljali ustrezno in sorazmerno plačilo za izkoriščanje njihovih del in predstav v vseh medijih, zlasti spletnih;

18. je seznanjen, da bo zagotavljanje boljših konkurenčnih pogojev, tako da se spoštujejo avtorske pravice in pravice intelektualne lastnine, okrepilo gospodarsko komponento medijskega sektorja, ohranilo več tisoč delovnih mest ter zaščitilo in spodbujalo bogato evropsko kulturno in jezikovno raznolikost; meni, da je za zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev in enake ravni varstva ustvarjalcev ter pravne varnosti za potrošnike in imetnike pravic pomembno, da se vse določbe direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah in direktive o avtorskih pravicah hitro uveljavijo in začnejo izvrševati; v zvezi s tem poudarja pomen nadaljnega izboljšanja zaščite uporabnikov platform za izmenjavo videov, zlasti mladoletnikov, pred škodljivimi vsebinami, zato je treba spodbujati usklajene preventivne ukrepe in učinkovito izvajati veljavno zakonodajo, vključno z direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja razvoj na tem področju in jo spodbuja, naj preuči, kako medijskemu sektorju pomagati glede nove sorodne pravice, da se omogoči pošteno pogajanje s platformami; priznava, da bi bilo treba povečati vlogo in zmogljivosti skupine evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA);

19. se zaveda, da se novičarski mediji, ki delujejo na manjših trgih, vključno z lokalnimi, regionalnimi in nišnimi mediji, soočajo še z dodatnimi izzivi, saj imajo omejene prihodke in z uporabo sedanjih komercialnih poslovnih modelov ne morejo preživeti ter ne morejo sprejeti novih, kot jih lahko mediji, ki delujejo na večjih trgih; poudarja nastanek informacijskih puščav, ki lahko precej škodujejo kulturni in jezikovni raznolikosti; zato meni, da so potrebni mehanizmi javnega financiranja, pri katerih se v celoti spoštuje uredniška neodvisnost in ki temeljijo na neodvisnem tržnem načelu ter neoviranem dostopu do oglaševalskega trga; poudarja, da bi morala EU podpirati čezmejno sodelovanje in večjo raznolikost na trgih, kar pomeni, da bi se morala spopasti z izzivi razdrobljenosti in nacionalne osredotočenosti; meni, da je ključnega pomena, da so vsa sredstva za okrevanje, namenjena medijem in usmerjena prek držav članic, pogojena s postopkom, ki zagotavlja pravično in objektivno distribucijo v podporo neodvisnemu kakovostnemu novinarstvu, in da bi morala Komisija posebej poudarjati podporo medijskim organizacijam v državah članicah, v katerih se neodvisni mediji soočajo s posebnim finančnim in političnim pritiskom, zlasti v državah članicah, v katerih pomisleki v zvezi s pravno državo vzbujajo dvom, da je država sposobna nepristransko podpirati novinarstvo;

20. poudarja pomen dvojnega sistema javnih in komercialnih medijev v Evropi; poziva države članice, naj zagotovijo stabilno, odprto, pregledno, vzdržno in primerno financiranje javnih medijev na večletni osnovi, da se zagotovi njihova neodvisnost od vladnega, političnega in tržnega pritiska ter torej raznolika evropska medijska krajina;

21. poudarja, da je pomembno, da imajo vsi evropski državljani na voljo informacije in dostop do novičarskih medijev v svojem jeziku; meni, da bi bilo treba več medijskega prostora nameniti evropskim novicam, da bodo državljani obveščeni o dejavnostih Unije; ponovno poudarja, da podpira novičarske medije, ki na podlagi uredniške politike poročajo o evropskih zadevah; poziva Komisijo in države članice, naj se še naprej zavzemajo za spodbujanje nastanka pravega evropskega medijskega prostora; poleg tega meni, da so koristni alternativni mehanizmi financiranja, ki jih vodi skupnost, kot so „za medije in s strani medijev“, z neodvisnimi odbori v kaskadnem sistemu ⁽¹⁵⁾;

⁽¹⁵⁾ https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/european-innovation-ecosystems/calls-proposals/ufo-open-call-cascade_en

sreda 20. oktobra 2021

22. poudarja, da je treba zagotoviti finančno vzdržnost javnih medijev ter zagotoviti in ohraniti neodvisnost zasebnih in javnih medijev od vsakega notranjega ali zunanjega političnega in gospodarskega vmešavanja s strani vlad, vplivnih interesnih skupin, tretjih držav ali drugih akterjev; priznava posebne razmere, s katerimi se soočajo države članice, izpostavljene geopolitičnim tveganjem, ki izhajajo iz vmešavanja tretjih držav v njihov informacijski prostor, tudi s financiranjem medijev; meni, da bi bilo najuspešnejše orožje za boj proti tem pojavom trden medijski prostor s stalnimi in zanesljivimi tokovi prihodkov; meni, da so obveznosti v zvezi z večjo preglednostjo in preverjanjem dejstev ključne, zato pozdravlja pobudi za spremljanje lastništva medijev in medijske pluralnosti; poziva Komisijo, naj zagotovi celovitejše spremljanje politične ekonomije sektorja novičarskih medijev v EU in evropskem sosedstvu ter regiji širitve;

23. svari pred prekarnostjo, vključno z lažno samozaposlitvijo, v novinarskem poklicu in se zavzema za sprejetje ustreznih ukrepov, s katerimi bi novinarjem omogočili pošten dohodek in močno socialno varnost;

24. je zelo zaskrbljen zaradi državnega prevzema medijev v nekaterih državah članicah, ki so ga omogočili izkrivljanje medijskega trga, koncentracija lastništva ter zlorabe regulativnih orodij za izgradnjo medijskega sektorja, ki bi bil odvisen od vlade, na račun kritičnega novinarstva v javnem interesu;

25. meni, da lahko EU prispeva k nadaljnji krepitvi mednarodnih standardov medijske svobode v EU in drugje; zato poziva Komisijo, naj razvije ambiciozen, trden in celovit mehanizem, ki bo zajemal vse medije in bo temeljil na veljavni zakonodaji, zlasti direktivi o avdiovizualnih medijskih storitvah, da se povečajo zmogljivosti EU za spremljanje in sankcioniranje dejanj, ki omejujejo ali ogrožajo medijsko svobodo; poudarja, da je mogoče trdni in neodvisni medijski prostor razvijati vzporedno z ukrepi, predvidenimi v akcijskem načrtu za evropsko demokracijo, in meni, da bi lahko k tem prizadevanjem pripomogel tudi prihodnji predlog Komisije o medijski svobodi (evropski zakon o medijski svobodi), pri čemer je treba medije obravnavati kot temelj evropske demokracije in gospodarski akter;

26. pozdravlja priporočilo Komisije z dne 16. septembra 2021 o zagotavljanju zaščite, varnosti in opolnomočenja novinarjev in drugih medijskih delavcev v Evropski uniji ⁽¹⁶⁾ ter poziva Komisijo in države članice, naj novinarje, nevladne organizacije in civilno družbo z zakonodajnimi in nezakonodajnimi orodji dejansko zaščitijo pred vse pogostejšo uporabo nadležnih tožb (strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti), s katerimi se jih skuša ustrahovati in utišati; poudarja pomen preiskovalnega novinarstva, ki je ogrožen zaradi visokih stroškov, in pozdravlja, da je bil za podporo temu novinarstvu ustanovljen sklad za preiskovalno novinarstvo za Evropo (IJ4EU);

27. opozarja, da nekatere medije vse bolj ovirajo svetovne platforme in vmesniki, pri čemer so nekateri od njih vertikalno integrirani tekmeči; je zaskrbljen zaradi motečih trendov v novičarskih medijih, saj lahko dolgoročno ogrozijo konkurenco in zmanjšajo priložnosti za druge subjekte; meni, da številne spletne platforme ne vlagajo niti v ustvarjalne vsebine niti novinarstvo, kljub temu pa iz tujih vsebin, ki jih gostijo, pridobijo velik delež prihodkov od oglaševanja; poziva k poštenemu razpravi med mediji, ki ustvarjajo uredniške vsebine, in platformami, ki jih uporabljajo z referencami pri iskanju, komunikaciji in storitvah v oblaku za posamezne, institucionalne in poslovne uporabnike; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja razmere in po potrebi sprejme potrebne ukrepe za pravičnejše konkurenčne pogoje, da bodo državljani EU deležni dobrih storitev, ne glede na to s katerim distribucijskim sredstvom dostopajo do vsebin in informacij;

28. je zaskrbljen zaradi nesorazmerne gospodarske moči svetovnih spletnih akterjev in njihovih oglaševalskih zmoglosti, da dosežejo široko publiko, pa tudi zaradi plenilskega ravnanja z uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev; ugotavlja, da lahko takšna dejanja ustvarijo nepošteno konkurenčne pogoje in oslabijo evropski avdiovizualni sektor, saj pogosto vplivajo na neodvisno produkcijo in distribucijo avdiovizualnih del; poziva Komisijo, naj bo pozorna na te spremembe in spremlja razmere ter po potrebi sprejme vse potrebne ukrepe za pravične konkurenčne pogoje;

⁽¹⁶⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/recommendation-protection-safety-and-empowerment-journalists>

sreda 20. oktobra 2021

29. meni, da morajo biti algoritmi in priporočilni sistemi pregledni, da se zagotovita pravičnejša prisotnost evropskih del na spletnih platformah in omogoči resnična izbira potrošnikov; poziva Komisijo, naj oceni vlogo storitev pretakanja, zlasti glede na konvergentno spletno medijsko okolje, in po potrebi zagotovi spodbude za kulturno raznolikost in odkrivnost evropskih del v okviru teh storitev, kar je prav tako mogoče spodbujati z algoritmi;

30. pozdravlja opazen napredek v letu 2021 pri oblikovanju rešitve za učinkovito obdavčenje digitalnega gospodarstva na svetovni ravni, zlasti sporazum iz julija 2021, ki temelji na dvostebnem pristopu v vključujočem okviru G20/OECD za preprečevanje erozije davčne osnove in prelivanja dobička (BEPS) ⁽¹⁷⁾; poudarja, da je treba sporazum hitro uresničiti in da ga morajo podpreti vse zadevne države; poudarja, da mora ta sporazum temeljiti na predpostavki, da stik z uporabniki in potrošniki bistveno prispeva k ustvarjanju vrednosti v digitalnih poslovnih modelih, zato bi ga bilo treba upoštevati pri dodeljevanju pravic do obdavčitve v različnih državah; poleg tega meni, da bi morale države članice za te nove vire prihodkov ustrezno določiti področje uporabe, da se izognejo dvojnemu obdavčenju, in jih usmeriti tudi v podporo svojemu avdiovizualnemu sektorju in sektorju novičarskih medijev, vključno z malimi akterji, ki delujejo lokalno;

31. dodaja, da se sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor kljub nekaterim podobnostim soočata z različnimi izzivi; zato poziva Komisijo, naj pripravi celovito evropsko strategijo za sektor novičarskih medijev in avdiovizualni sektor, v kar naj vključi deležnike za dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, kjer je EU konkurenčna akterka ali bi to lahko postala, kot so video igre ali navidezna resničnost, da se zagotovijo prilagojeni podporni ukrepi za ta sektorja; poudarja, da bi morale biti te strategije celostne ter obravnavati vse razpoložljive možnosti, vključno z davčnimi spodbudami, trgovinsko politiko, povečanjem odgovornosti ter pravili za spletne platforme, da se vzpostavijo enaki regulativni konkurenčni pogoji, ki bodo medijem omogočili, da še naprej vlagajo v novice in kulturne vsebine, hkrati pa bodo zaščitili evropske potrošnike tako na spletu kot zunaj njega;

Preoblikovanje in spodbujanje evropskega medijskega in avdiovizualnega sektorja

32. poudarja, da je treba sektor novičarskih medijev preoblikovati, tudi z nadaljnjo podporo novinarskega usposabljanja in oblikovanjem individualnih in kolektivnih znanj in spretnosti za inovacije in sodelovanje ter omogočanjem večje raznolikosti vodstvenih vlog v medijih, digitalizacijo osrednjih redakcij, uporabo umetne inteligence, vključno s strojnimi prevajanjem in človeškim prilagajanjem, spremembami in izboljšavami pri ustvarjanju in predstavljanju vsebin ter boljšimi modeli distribucije in naročnine, vključno z mikroplačili; dodaja, da to zahteva dodatne naložbe ter znanja in spretnosti, ki jih subjekti v sektorju novičarskih medijev, zlasti tisti z majhnim tržnim deležem, pogosto nimajo; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo prilagojeno podporo za digitalno preobrazbo teh sektorjev, in sicer naj za to namenijo sredstva v programu Obzorje Evropa;

33. priznava pomen neodvisnega novinarstva in njegov potencial za rast, saj tehnologija odpravlja nekatere ovire za vstop, zlasti če upoštevamo porast inovativnih rešitev za objavljanje in plačevanje, tako da je mogoče lažje doseči publiko na spletu in monetizirati vsebine, s čimer naj bi se izboljšal gospodarski položaj in delovni pogoji teh neodvisnih poklicev;

34. poziva Komisijo, naj pripravi krovno strategijo za medijsko in informacijsko pismenost; poudarja dodano vrednost vključevanja deležnikov medijskega sektorja v pobude za medijsko in informacijsko pismenost (vključno s spremljanjem in ukrepanjem); meni, da imajo organizacije civilne družbe ključno vlogo pri spodbujanju medijske pismenosti, zato poziva Komisijo in države članice, naj jih vključijo kot deležnike v pobude za spodbujanje novinarstva in medijske pismenosti; poudarja, da je treba spodbujati medijsko izobraževanje v formalnem, neformalno in priložnostnem okviru s pristopom vseživljenjskega učenja, da bi spodbudili pridobivanje digitalnih in medijskih spretnosti skozi vse življenje, že v zgodnjem otroštvu; zlasti poziva Komisijo, naj spodbuja podpiranje programov in pobud za medijsko izobraževanje na univerzah; pozdravlja izvajanje zbirke orodij za medijsko pismenost s praktično uporabo novih obveznosti v zvezi z medijsko pismenostjo, predvidenih v direktivi o avdiovizualnih medijskih storitvah, v tesnem sodelovanju s skupino evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA);

35. meni, da bi morala biti podpora za neodvisne medije ter medijsko in informacijsko pismenost tudi sestavni del zunanje politike EU; poudarja, da je za prispevanje k javni diplomaciji Unije, spodbujanje uporabe mehke moči in povečanje geopolitične prepoznavnosti potrebna močnejša politična, tehnična in finančna podpora, zlasti v evropskem sosedstvu in regiji širitve;

⁽¹⁷⁾ <https://www.oecd.org/tax/beps/about/#:~:text=The%20Inclusive%20Framework%20on%20BEPS%20allows%20interested%20countries%20and%20jurisdictions,implementation%20of%20the%20BEPS%20Package>

sreda 20. oktobra 2021

36. meni, da mora EU za spodbujanje konkurence spodbujati tudi ustanavljanje in rast zagonskih podjetij na področju digitalnih medijev z lažjim dostopom do financiranja in podporno mrežo za inovacije, ki bo omogočala nadgraditve;

37. pozdravlja napoved dveletnega poročila o medijski industriji, da se proučijo medijski trendi; poudarja, da je treba jezik obravnavati kot enoto analize zunaj svetovnih trendov in nacionalnih prostorov, da bo mogoče spremljati trende, ki na različne načine vplivajo na različne jezikovne prostore, vključno z uradnimi jeziki EU ter regionalnimi in manjšinskimi jeziki;

38. poudarja pomen ozemeljske ekskluzivnosti in pravic licenciranja za preživetje in učinkovito delovanje avdiovizualnega sektorja in nenazadnje za kulturno raznolikost; meni, da je bistveno, da ohranimo načelo teritorialnosti, ki je eno od temeljev evropske avdiovizualne industrije; zato poudarja, da je treba rešiti vprašanje koncentracije akterjev na trgu, ki škoduje alternativni ali neodvisni ponudbi; ugotavlja, da so imetniki pravic intelektualne lastnine avtorji, izvajalci in neodvisni ter integrirani producenti v Evropi; spodbuja ukrepe, namenjene podpori ustvarjalcem digitalnih vsebin ter ustvarjanju priložnosti in poštenega digitalnega okolja zanje, da bodo deležni ustreznega prihodka od svojega truda, zlasti v digitalnem okolju;

39. hkrati poziva, naj se omogoči zakonita dostopnost vsebin prek meja EU in tako bistveno poveča evropsko občinstvo, pri čemer naj se ohrani načelo pogodbene svobode in izkoristijo razpoložljive možnosti v EU, kot je uredba o prenosljivosti; poudarja, da je treba povečati ponudbo možnosti za zakonit dostop do vsebin, da bi omejili piratstvo po vsej EU in da bi bili ustvarjalci nagrajeni za svoje delo, ter ugotavlja, da s postopno digitalizacijo nacionalne meje vse bolj izginjajo; je zaskrbljen zaradi visoke cene nekaterih pravic do prenosa, zaradi katere manjši akterji zelo težko izkoriščajo avdiovizualna dela, kar vpliva na vsebino, kulturno raznolikost in konkurenco; pozdravlja dialog z deležniki o večji razpoložljivosti avdiovizualnih vsebin po vsej EU, ki ga je začela Komisija, in poziva Komisijo, naj ustrezno upošteva izid tega dialoga in na njegovi podlagi preuči alternativne modele financiranja, pri tem pa naj v celoti spoštuje pravila o avtorskih pravicah, ozemeljsko ekskluzivnost in pravično plačilo imetnikov pravic;

40. meni, da bi bilo treba zagotoviti večjo prepoznavnost programov in pobud EU, katerih cilj je spodbuditi produkcijo in obtok visokokakovostnih evropskih del z mednarodnim potencialom v EU in drugje; ponavlja, da je potrebna prilagojena podpora na tem področju; meni, da bi lahko ciljno usmerjeni ukrepi za podporo koprodukciji, prevajanju, podnaslavljanju, predprodaji distribucijskih pravic in skupni distribuciji prispevali k povečanju razpoložljivosti raznolikih evropskih avdiovizualnih vsebin; pozdravlja naložbe, s katerimi se spodbuja evropska produkcija, in z zanimanjem opaža več inovativnih projektov, ki jih v zvezi s tem izvajajo evropske javne medijske organizacije; še vedno podpira nagrado občinstva Lux in njeno nedavno širitev na javno glasovanje, da bi evropsko javnost seznanili z raznolikostjo evropske kinematografije, in poudarja, da so neodvisni kinematografi in neodvisni filmski festivali ključni za odpornost tega sektorja;

41. poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo orodja in podprejo ukrepe, ki bodo upoštevali nizko avdiovizualno produkcijsko zmogljivost nekaterih držav članic, želi spomniti na sprejetje spremembe direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah in poziva države članice, naj pravilno izvajajo njen člen 13(1), da bodo ponudniki medijskih storitev na zahtevo v njihovi pristojnosti v svoji ponudbi zagotavljali vsaj 30-odstotni delež evropskih del; poziva Komisijo in skupino evropskih regulatorjev za avdiovizualne medijske storitve (ERGA), naj natančno spremljata izvajanje tega ukrepa in ocenita njegov uspeh;

42. poudarja, da so storitve videa na zahtevo in druge inovacije del avdiovizualnega medijskega okolja in ustvarjajo izzive in priložnosti za uveljavljene subjekte; ugotavlja, da v mnogih pogledih poteka nepreklicna preobrazba, med drugim z ustvarjanjem novih trgov; uveljavljene subjekte v tem sektorju spodbuja, naj še naprej vstopajo na nove trge in sprejmejo inovativne poslovne modele, da bodo svojemu občinstvu ponudili najboljše možne storitve; meni, da uvedba večteritorialnih storitev videa na zahtevo ne bi smela škodovati kulturni in jezikovni raznolikosti EU;

43. poudarja priložnosti, ki jih glavne storitve videa na zahtevo ponujajo evropskim avdiovizualnim ustvarjalcem in producentom; je vseeno zaskrbljen zaradi sistema pogodb o oddaji del in odkupu, ki se uporabljajo pri teh storitvah, saj se običajno pravice intelektualne lastnine za delo kupijo v zameno za enkratno plačilo, nato pa se ustvarja dobiček iz prihodka, nastalega z izkoriščanjem teh del; priznava, da je poštena tržna konkurenca med radiodifuzijskimi hišami in storitvami videa na zahtevo izjemno pomembna za prihodnji obstoj sektorjev, kar potrjuje direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah; poziva Komisijo, naj izvede študijo o vplivu storitev videa na zahtevo na evropski filmski in avdiovizualni trg, zlasti o odnosih med različnimi akterji v vrednostni verigi, in naj sprejme oprijemljive ukrepe za

sreda 20. oktobra 2021

preprečevanje morebitnih prisilnih praks, ki lahko onemogočajo, da bi ustvarjalci prejeli ustrezno in sorazmerno plačilo;

44. poudarja osrednjo vlogo, ki jo imajo mediji pri oblikovanju družbenega dojemanja, idej, stališč in vedenja; želi spomniti na pomanjkanje raznolikosti v sektorju in nezadostni delež žensk na ustvarjalnih in vodstvenih položajih v tej industriji; poudarja pomen spodbujanja evropskih medijskih talentov, vključno z razvojem novih mentorskih programov in kampanj o raznolikosti pred in za kamero, da bi izboljšali zastopnost žensk in prikrajšanih skupin v družbi ter jih spodbudili, da bi izbrali poklicno pot na medijskem področju;

45. poudarja, kako pomembno je zmanjšati ogljični odtis avdiovizualnega sektorja, zlasti v fazi produkcije, ki povzroča največ emisij ogljikovega dioksida; ugotavlja, da lahko digitalne rešitve, kot so virtualne avdiovizualne produkcijske tehnike, olajšajo doseganje tega cilja; meni, da je sedanji večletni finančni okvir edinstvena priložnost za financiranje okolju prijaznih projektov in doseganje ničelne stopnje neto emisij za sektor v tem desetletju; poziva Komisijo, naj izvede študijo o emisijah ogljikovega dioksida v celotni vrednostni verigi in pripravi ciljno usmerjene ukrepe; poziva Komisijo, naj pospeši ta razvoj in podpre izmenjavo dobre prakse, skupna orodja in prostovoljne standarde, ki zajemajo celotno vrednostno verigo pri zmanjševanju ogljičnega odtisa avdiovizualnega sektorja, da bi dosegli cilj, da EU do leta 2050 postane podnebno nevtralna; zato pozdravlja, da namerava Komisija pripraviti vodnik o dobri praksi za zeleno produkcijo in zagotavljanje storitev; poudarja, da je lahko okoljska trajnostnost ključni dejavnik in prednost pri povečanju konkurenčnosti industrije in njene privlačnosti za naložbe;

46. poudarja, da je filmska pismenost zlasti pomembna za ozaveščanje mlajšega občinstva o evropski kulturni raznolikosti in zgodovini ter ima velik potencial za ustvarjanje in povečanje občutka pripadnosti in skupne evropske identitete; ugotavlja, da imajo evropski ustvarjalci, producenti, distributerji in kinematografi ključno vlogo; meni, da je treba oblikovati zbirko orodij za filmsko pismenost; opozarja na posebnosti evropske kinematografske produkcije in kulturne izjeme na tem področju, da se ohrani kakovostna produkcija evropske celine; zato poziva države članice, naj preučijo možnost uvedbe filmske pismenosti v učne načrte na vseh stopnjah izobraževanja;

47. meni, da je za ohranitev in večjo dostopnost evropske avdiovizualne in filmske dediščine potrebno ustrezno financirati digitalizacijo in spodbujati razpoložljivost te dediščine širšemu občinstvu; poziva Komisijo, naj preuči možnosti podpore za avdiovizualno in filmsko dediščino v okviru programa Ustvarjalna Evropa, vključno s spodbujanjem in omogočanjem izmenjave in krepitev zmogljivosti med strokovnjaki s področja restavriranja in ohranjanja filmov, s posebnim poudarkom na neodvisnih malih in srednjih podjetjih, ki imajo zaradi svojega posebnega poslovnega modela nadvse pomembno vlogo pri ohranjanju evropske bogate in raznolike avdiovizualne dediščine;

48. poziva Komisijo in države članice, naj še naprej podpirajo okrevanje in preoblikovanje celotnega sektorja novičarskih medijev in avdiovizualnega sektorja ter okrepijo njuno odpornost in konkurenčnost na trgu, da se bosta lahko čim učinkoviteje spopadla s sedanjimi izzivi in prihodnjimi krizami; poudarja, da je treba spodbujati sinergijo med različnimi shemami financiranja EU s posebnimi zneski, namenjenimi celotnemu sektorju novičarskih medijev in avdiovizualnemu sektorju, kot so Ustvarjalna Evropa, Obzorje Evrope, InvestEU in program za digitalno Evropo;

o

o o

49. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.
